

ЧЕРВЕНЬ

ISSN 0132-4462

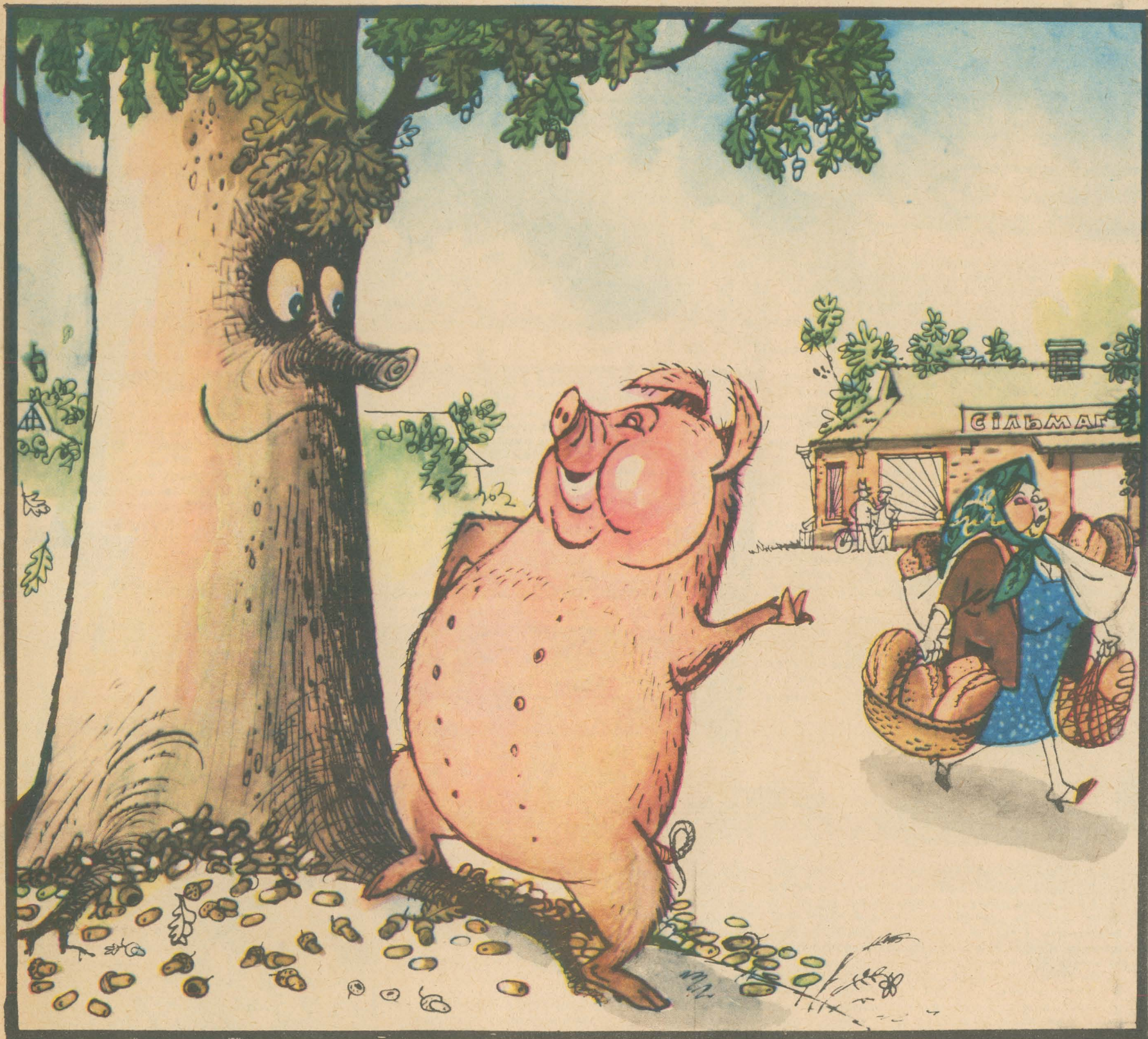
1985

№12

ДЕРЖАВА

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Хай твої жолуді, дубе, дикі свині їдять. А я свиня культурна,
й моя хазяйка годує мене тільки хлібобулочними виробами.

ЩО ТАК, ТО ТАКИ ТАК

«Раніш я вважала, що наша країна бореться за правду, але тепер я сповнена сумнівів. Ми явно не шукаємо правди».

Бетті МАКГІЛЛ, американка з міста Сан-Дієго. (З листа до газети «Лос-Анджелес таймс»).

«Покажіть мені спочатку Америку, яка успішно впоралася з проблемами злочинності, наркоманії, дедалі усе гірших стандартів навчання, занепаду міст, порнографії й усілякого роду декадентства, покажіть мені Америку, яка стала збіраною, тією, якою вона повинна бути, і тоді уже я скажу вам, як захиститися від росіян. Але при сьогоднішньому стані справ я бачу мало

смыслу організовуватися заради того, щоб захищати від росіян порнографічні лавочки в центрі Вашингтона».

Дж. КЕННАН, визначний американський історик і дипломат.

«Американці дають європейцям досить приводів для упередженого до себе ставлення. Їм, американцям, ніби й досі невдогад, що Західна Європа — самостійний, окремий континент, а не своєрідний заатлантичний додаток, де розкинулися ще не зайняті держави в очікуванні прийдешньої американізації».

Ентоні СЕМПСОН, англійський літератор.

«Англійський уряд грубо порушує права людини. Лондон фактично знищив у Ольстері судову систему як інструмент правосуддя, дав повну волю своїй армії, яка насаджує насильство і здійснює страти без суду і слідства».

Тижневик «Юніті», Північна Ірландія.

«Жорстокість і варварство, з якими окупанти здійснюють напади на мирні села і поселення, — ще одне підтвердження агресивної і нелюдської суті сціонізму. Політика «залізного кулака», яку проводить агресор, нічим не відрізняється від

практики й методів фашистів у роки другої світової війни».

«Ель-Муджахід», Алжир.

«Сучасне американське суспільство — це суспільство, де гроші стали етикою, а мораль, якої ми дотримуємося на практиці, є прямою протилежністю тій моралі, яку ми проповідуємо на словах... Сучасне американське суспільство — це лицемірне суспільство, в якому людина і її інтереси перестали братися до уваги».

Джон МАКЛЕННАН, сенатор-демократ, який протягом вісімнадцяти років очолював сенатську комісію по розслідуванню причин злочинності, насильства і корупції.

Мал. Л. СТОРОЖУКА

І сміх, і гріх

БІДНИЙ НАФТОВИЙ КОРОЛЬ

Покійний нафтовий король Сполучених Штатів Поль Гетті ніколи не заперечував, як його величали «містером мільярдером». А от його син Гордон тепер погрожує судом кожному, хто наслідиться назвати його мільярдером, або буде твердити, що він оцінюється, як там заведено казати, у чотири мільярди доларів.

Щоб внести повну ясність у цю справу, Гордон Гетті повідомив редакції газети «Інтернешнл трібюн», що всі його статки — лише тридцять мільйонів доларів — не більше! — бо саме з такої суми він сплачує державні податки.

Думається, якби була надія, що йому повірять, то «бідний» нащадок «містера мільярдера» й од тих тридцяти мільйонів на словах одхрестився б. Бо вся ота його «скромність» пояснюється тільки одним: бажанням обкрутити на околиці пальця фінансових інспекторів, щоб одбутися якнайменшими податками.

АНГЛІЙСЬКА НЕДІЛЯ

Свого часу англійські законодавці-консерватори, які набули в народі слави твердоблох, а до того ж ще й відзначаються святенництвом, заборонили торгівлю й різні розваги в неділю (навіть дітям у м'яча не дозволялося гратися), — щоб недільного дня всі відвідували церкву, а вдома читали біблію.

Упродовж останніх 34 років у Англії 19 разів ставилося питання про «пом'якшення недільних законів», але в парламенті консерватори щоразу провалювали законопроект.

Отож у англійському законодавстві й досі надбуємо такі, наприклад, курйози: віскі чи джин у неділю можна купити, а от сухого молока для дитини — ні; лежа для гоління того дня можна купити лише за умови, що ви збираєтеся ними не бритися, а, скажімо, зрізувати мозолі; продавати та купувати в неділю біблію не можна ні в якому разі, зате порнографічну літературу — скільки завгодно.

З ОГЛЯДУ НА ПОЛІТИКУ...

Дрібного поштового мюнхенського службовця Альфонса К. раптом звільнили з посади. Колишній приймальник посилок сприйняв це не тільки як нещастя, а й кривду для себе і, обурившись, звернувся зі скаргою до міністра пошт Федеративної Республіки Німеччини.

Доводячи, що він постраждав нізачо, К. пише, що ніколи не належав до комуністичної партії, жодного разу не брав участі в маршах миру, а всього-на-всього навесні минулого року привласнив 15000 марок казенних грошей. Але ж це — не політика! І взагалі, з огляду на політику — він бездоганна людина!

ПЕРЛИНИ ТВОРЧОСТІ

Один американський учитель у штаті Флоріда виявив у шкільних творах своїх учнів деякі цікаві сентенції. Наприклад, що смерть Френсіса Макомбера «була поворотним пунктом у його житті», а незайманий тропічний ліс — «це таке місце, де рука людини ніколи не торкалася ноги». Один же з учнів пояснив: «Різниця між королем і президентом та, що король є сином свого батька, а президент — ні».

Голос Америки, але якої!

Минуло хвилин з десять, як я поселився в готелі. Кімната тісенька, на три ліжка. Вікно у двір, захаращений тарою, залізними трубами, якимись дерев'яними каркасами. Але спасибі й за те. Ночувати є де.

Не встиг викласти з чемодана необхідні речі, коли хтось стукає.

— Можна? — лагідне запитання.

— А чого ж. Прошу! — відчиняю двері.

— Здрастуйте! — Чоловік у сірому костюмі, білій сорочці з яскравим галстуком, шанобливо кланяється. — Пробачте! Дівчата не те зробили, — виправдовується він. — У нас є можливість переселити вас в окремий номер. Люксовий.

— Навіщо? — застиг я, тримаючи в руці мильницю і тубик зубної пасти.

— Там зручніше. Ходімо. — Акуратний чоловік з готовністю простягнув руку до мого чемодана.

— Ну що ви! Я сам!

Вхопивши чемодан, я рушив з кімнати. В кінці коридора, біля прочинених дверей, стояла жінка з високою зачіскою і двома рядами золотих зубів. Вона привітно посміхалася.

— Пробачте! — мовила грудним голосом. — У нас там нова працівниця. Ще без досвіду. Але добре, що хоч швидко зорієнтувалася. Заходьте!

Мене гостинно прийняв люкс. Дві кімнати, ванна, передпокій. У ньому — холодильник. У вітальні — телевизор. Кольоровий. На полірованому столику. А ще ж письмовий стіл і телефон.

— Влаштувайтесь! — ще раз ввічливо вклонився молодий чоловік у сірому костюмі.

— Розташовуйтесь! — запросила жінка з золотими зубами. — Це наш директор, — шепнула вона, коли той зник за дверима. — Здібний і перспективний керівник.

«Що за дивина? — подумав я, коли й жінка вийшла з номера. — То не міг допроситися звичайного місця, а тепер така увага».

Та не встиг я розкласти своїх речей, як знову постукали.

— Можна? — ніжний жіночий голос.

— Заходьте! — гукнув я.

Зайшла чорнява дівчина з кошиком, із якого виглядали пляшки.

— Це вам, — попрямувала вона до холодильника. — Мінеральна. Пізніше я ще принесу.

— Навіщо ж ви стільки? — зніяковів я.

— Така вказівка, — ніби виправдовуючись, сказала вона. І пішла.

«Такого зі мною ще не траплялося, — знизав я плечима. — Не інакше, як вступило в дію якесь нове положення по обслуговуванню в готелях. Приємно. Давно час».

Мої думки порушила нова відвідувачка.

— А я вам ще одну подушку принесла, — рушила вона до ліжка з чималим згортком у руках. — Щоб вище і м'якше. По собі знаю: низько голова лежить — ніякого тобі сну.

— Спасибі! — розчулився я, згадавши, як мучився у вагоні, всю ніч підкладаючи кулак під пласку подушчину. — Це ви самі до такого додумалися?

— Вказівка! — загадково підняла палець жінка. — Нам що скажуть, те й робимо. Може, вам і ковдру запасну?

— Ні, досить однієї. А телевизор працює? — запитав я, аби хоч щось сказати.

— Точно не скажу, але я миттю, — розгубилася жінка.

«І чого вони так забігали? — цікавило мене. — Щось таки нове в побуті з'явилося. Ну, молодці».

У двері постукали.

— Заходьте! — гукнув я, не розуміючи, хто і чого ще сюди добивається.

Зайшов білоголовий юнак у чорній спеці.

— Я перевірю роботу телевизора. Можна? — звернувся до мене, ніби я тут був головним господарем.

Та й на тому не скінчилося. Ще не встиг нагрітися телевизор, як до кімнати, не постукавши і не спитавши дозволу, зайшла огрядна тітка з щіткою і ганчіркою в руках.

— Наказали ванну ще раз помити, — буркнула мені. — Позавчора ж мила, а вони знову! — кинула сердито. — Та тут же ніхто й не жив. А вони...

Коли нашість припинилось, я сів до столу й заглибився в документи, з якими мав піти у міські організації.

Хтось тихо зайшов. Не обзиваючись.

— Хто там? — запитав я, не повертаючи голови.

— Це я, — деренчливий жіночий голос. — Ось принесла.

Я оглянувся і побачив жінку з рулончиком рожевого паперу.

— Людоньки, дайте спокій! — стримуючи роздратування, заблагав я.

— Мос діло таке, — відгукнулася жінка, — послали — йду, наказали — роблю.

ВОВЧА ЗАЗДРИСТЬ

БАЙКА

Говорить Вовк: — Везе ж Ослові! Учора сватався до Кози, Вівці, Кобили і Корови — І всі піднесли гарбузи. Таке ж потрібно щастя мати: Є чим Ослові ласувати... Я б не завдав нікому шкоди, Я краще б сватався щодня, Якби отак, у знак незгоди, Мені підносили ягня!

Анатолій ГОРПИНІЧ.

Я сподівався, що це були останні відвідини. Аж ні. Через хвилин п'ять до мене зайшла уже знайома мені жінка з високою пишною зачіскою і золотими зубами.

— Ну, як влаштувалися? — шанобливо запитала. — Претензій нема? Скаржитись не будете?

— Сідайте! — запросив я відвідувачку, маючи намір про дещо її розпитати.

— Дякую, — вмошуючись на стільці, посміхнулася вона. — О, та у вас, бачу, стільців малувато. Зараз я розпоряджуся. Бо хтось до вас у гості прийде, а воно й сісти ніде.

— Дякую! Вистачить! — замахав я руками, боячись, що мені так і не дадуть спокійно пожити в цьому розкішному номері.

— А скажіть, будь ласка, — пильно дивлячись мені у вічі, запитала жінка, — ким вам доводиться Данило Терентійович?

— Хто це — Данило Терентійович? — не зрозумів я запитання, але раптом згадав відоме в адміністративних колах ім'я і все збагнув. — А-а-а, ви маєте на увазі цього Данила Терентійовича?

— Так, — аж витягнула шийку жінка. — Саме його.

— Уявіть собі, ніким він мені не доводиться, — сказав я. — Просто однофамілець.

— Жартуєте? — насторожилася жінка і підвелася.

— Ні. Цілком серйозно. Можу навіть заприсягтися, — мовив я, помічаючи, як на ще хвилину тому усміхнене обличчя золото-зубої насувається тінь.

— Нічого собі жарти! — кинула жінка. — Ти бач!

І пішла, грюкнувши дверима.

«Ну, тепер вони таки дадуть мені спокій, — подумав я. — Задовольнили свою цікавість».

Та за десять хвилин усе закрутилося в несподіваному вихорі.

Першою влетіла покоївка, кинулася до ліжка і згребла щойно принесену подушку.

— Кому три, а кому нічого! — пробурмотіла сердито.

Не встиг я отямитись, як чорнява дівчина вбігла у передпокій, мовчки витягла з холодильника пляшки з мінеральною водою і вимкнула його.

За нею вже човгала повстаними капцями огрядна тітка. Ця забрала рожевий рулончик паперу, допитливо звіряючи, чи він ще не початий.

Та й це ще не був кінець. До мене прийшла дівчина, котра приймала в готель.

— Совість треба мати! — накинулася. — Йому, бачиш, тісно, а на мене всі напалися. Переходьте в той номер, куди я вас оформила! І то негайно!

— Але ж... — розвів я руками. — Мене сюди перевів сам директор. Я піду до нього! Я буду...

— Нікуди ви не підете. Директора нема, — остудила мене дівчина. — І взагалі, в цей номер ми поселяємо тільки... Та яке вам діло до того, кого ми сюди поселяємо?! Іздать тут різні самозванці!

Я зібрав речі і переніс у той тісний номер на три душі, вікно якого виходило у двір, захаращений всіляким мотлохом.

«Нічого, — заспокоював сам себе, — перебути маю де. Не на вокзалі».

Але десь в душі відлунувало: і чому я справді не родич отого Данила Терентійовича?

Іван СОЧИВЕЦЬ.

ТРИ ПРАВДИ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

КАЗКА

Жив на світі багатий купець. Якось вийшов він у сад погуляти, бачить — а в розставлене ним сил'є попала пташка. Невеличка собою, може, з наперсток. Вивільнив він її з пут, узяв у руки — і що ж: заговорила пташка-крихітка людським голосом.

— Відпусти мене, — каже, — господарю. А я тобі за це скажу три правди. З цими правдами ти наживеш і грошей, і почестей, і діла твої завжди ітимуть угору.

«Диво дивне, — думає купець. — Птиця, а по-людському говорить!» Та й каже:

— Гаразд, подивимося, які твої три пташині правди. Скажеш діло — відпущу на волю.

— Ну, так слухай, — каже пташка. — Ніколи не шкодуй за втраченим. Не тягнися за тим, що тобі не під силу. Не вір чужим словам і пересудам. Ось мої три правди!

— Пхе, — сказав купець. — Усе це нам, торговим людям, добре відомо. «Не шкодуй за втраченим»... Ясне діло: де, значить, гаву піймав, то вже хоч плач, хоч скач, а не повернеш. Краще берись за розум і надалі пильнуй. Знаємо це! «Не тягнися за тим, що не під силу»... Авжеж! Вистачає у нас розумників, що торгують-торгують, бува, літ зо двадцять, зберуть якусь копійку, а потім за одну годину раптом геть усе чисто й спустять, погнавшись за карбованцем... Не вчити нас і цієї правди! Тепер: «Не вір людським словам і пересудам». Еге! Хто тільки не намагається обманути нашого брата, затуманити йому голову легкою поживою... Ні, ти мені не обіцяй журавля в небі, а подай синицю в руки! Ми на цій правді, птахо, всі зуби з'їли. Так що — нічого путнього ти мені не сказала. А проте — що з тобою робити: користі з тебе все одно мало — лети!

Пурхнула пташка з купцевих рук, сіла на гілочці й засміялася.

— Ти чого це? — здивувався купець.

— А того, — каже пташка, — що якби ти був хоч на волосинку розумніший, то не слухав би моїх байок, а взяв би та й розпорів мені живіт. А там знайшов би діамант величиною, щоб не збрехати, от як із куряче яйце... Втямкував?

Жадібного купця немов хто обухом по голові ударив. «Ай-я-яй, що ж це я наробив! — картає він себе подумки. — Ціле багатство випустив з рук!» Та й давай пташку заманювати:

— Ех, — каже, — птахо, дивлюсь я на тебе, і жаль мене бере! Ну, добре ще влітку: тепло, комашки кругом, черв'ячки... А як почнеться осіння негода, дощі, а там — зима з морозами та снігами? Де зігрітися, де того корму шукати?.. Хіба ж так у моїх хоромах: тихо, тепло, їж, пий досхочу! Бачу, ти пташка розумна, сама могла б здогадатись, де краще!

А пташка іще голосніше сміхом заливається:

— Ой, купче, купче! Нажив ти собі живіт, а розуму не нажив. На словах ти мудрець, а на ділі? Щойно за мною повторював: «За втраченим не шкодуй», — а тепер, відпустивши мене, ледь не плачеш. «Не тягнись за тим, що не під силу!» — казав, а якби знайшовся зараз пройдисвіт, щоб пообіцяв тобі знов мене для тебе піймати, то ти б йому оце весь капітал свій і віддав би. Сам от сміявся з дурнів, які вірять людським словам і пересудам, — а мені, пташині, повірив. Ну, який у мені може бути камінь, та ще й з куряче яйце завбільшки, коли сама я — з наперсток? Ех ти, мудрець!.. Прощай, розумнику!

Та й полетіла. А купець аж зубами заскрипів зі злості: щоб це його, сивобородого хитруна, якесь цвірінькало перехитрувало?! Але робити нічого: пташини й слід прохолов.

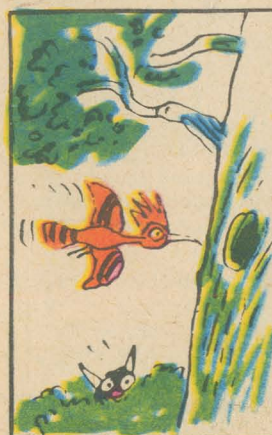
Ну й що! Додому НЕДАЛЕКО, САМ АЙДУ!

ВІКА-ПАНИЙ ТАТО...

ШКОДА ПТАШКИ... ТАКА Ж СИМПАТИЧНА БУЛА... А ЗНАЄШ, МУРЧИКУ, ХТО ТАМ ШИГІВ? ТА ТО Ж ОАХ ОТАК ЧОРНОЛАПЕНКА ВІДАКУВАВ ВІД СВОГО ГНІЗДЕЧКА! А ТОЙ І ПОВІРИВ!

НАРОДНІ

УСМІШКИ

ЗАВБАЧЛИВИЙ

Один хлопець вирішив викрасти наречену. Вночі він допоміг їй вибратися з будинку через вікно. На вулиці їм зразу ж трапилося таксі. Машина доставила їх в аеропорт.

— От добре, що ви нас так виручили! — мовив наречений таксистові. — Ми так вдячні вам за допомогу. Скільки я вам винен?

— Нічого, молодий чоловіче! — відповів той. — Батько вашої нареченої вже за все розрахувався...

Повідомив В. КОВТУН.

м. Марганець
Дніпропетровської області.

НЕРВИ ПІДВЕЛИ

Сидить над ставом один. Куняє. Розморило на сонці. Хлопчаки обсіли кружечком. Поради дають, кепкують. Рибалці ж — хоч би що.

— Дядьку, длубає.

— Хай длубає.

— Повело.

— Ну й хай веде.

— В очерет затягне.

— Кат з ним.

— Кинуло. Черв'яка, напевно, обгризло.

— То вже нехай доїдає.

Раптом один з хлопчачого гурту заволав:

— Дядьку, дядьку, авоська ваша з кручі покотилася!

Рибалку, мов струмом ударило.

— Хлопці, лови, держи! Четвертка ж там!

Повідомив В. БАРАН.

с. Білейки
Козелецького району
Чернігівської області.

РІЗНИЦЯ

Професор до студента:

— Яка різниця між світлом та електрикою?

— Перше — безплатне.

Вигодував я бичка
Та іще й теличку.
І повів їх продавати
У колгосп за річку.
Озирнув сам голова
Показну худобу
І прорік: — Спасибі вам,
Друже хліборобе!
За теличку й за бичка,
За товар хороший,
— Ладен наш колгосп сплатить
Чималенькі гроші.
Нарахуєм точно ми,
Без уцінки й знижки
Й перекажем все те вам
На ощадну книжку.
Так що з місяць підждіть
І — не гайте часу:
Із торбиною біжіть
У ощадну касу...

Почекав. Прийшов. А там
Крала гарнолиця

ЗА ЖИВЕ...

Журналіст до столітнього діда:

— То ви, значить, усе життя прожили в цьому селі?

Дід на це з гідністю:

— Ще ні!

Повідомив І. СОЛОМОНЧУК.

с. Дмитрашівка
Піщанського району
Вінницької області.

БЛАГОДІЙНИК

Жінка до чоловіка, що ледве тримається на ногах:

— Де тебе носило?

— Та-а-а... Рибу ловив.

— А де ж риба?

— Та-а-а...

— Що «та-а-а»?!

— Я її відпустив. Їй теж... пити хочеться.

Повідомила Н. БОНДАРЕНКО.

смт Іванків
Київської області.

ХАЗЯЇН

Жаліється Іван Миколі:

— Порадь, що робити. Жінка і теща крутять мною, як циган сонцем.

Той і радить:

— Прийди додому, та кулаком по столу:

«Я тут хазяїн!..»

Іван так і зробив. А теща його — у вухо...

Бідний Іван сховався під стіл.

Аж ось і Микола на поріг:

— О, а чого то Іван під столом?

Теща відповідає:

— А він у нас хазяїн: де хоче, там і сидить...

Повідомив В. СЕРГІЄНКО.

— Доведеться вам, хлопці, потерпіти. Мені щойно подзвонили, що поїзд запізнюється ще на тридцять хвилин.

Каже: — Грошей вам нема
За бичка й телицю —
Не прийшли...
В контору мчу:
— Братці, совість майте!..
А мені — сам голова:
— З місяць почекайте.

Місяць я чекав і два,
Та іще чимало.
А мені чомусь ніяк
Грошенят не слали.
За худобу за свою
Маю я мороку:
В ощадкасу через день
Бігаю півроку.
Мотанина ця мені
Вже ввійшла у звичку...
Та нема ні грошенят,
Ні бичка й телички.

Так і не отримав за здану худобу
Захар Степанович Коцюбайло, що

живе в селі Мульчиці Володимирецького району на Ровенщині, свої 921 карбованець 92 копійки. Не заплатив йому колгосп імені Мічуріна Зарічнеського району, очолюваний головою О. В. Мельником. Але не тільки йому не заплатив, а й ще понад 200 хліборобам, котрі привели своїх бичків та теличок, повіривши на слово голові.

І через те:

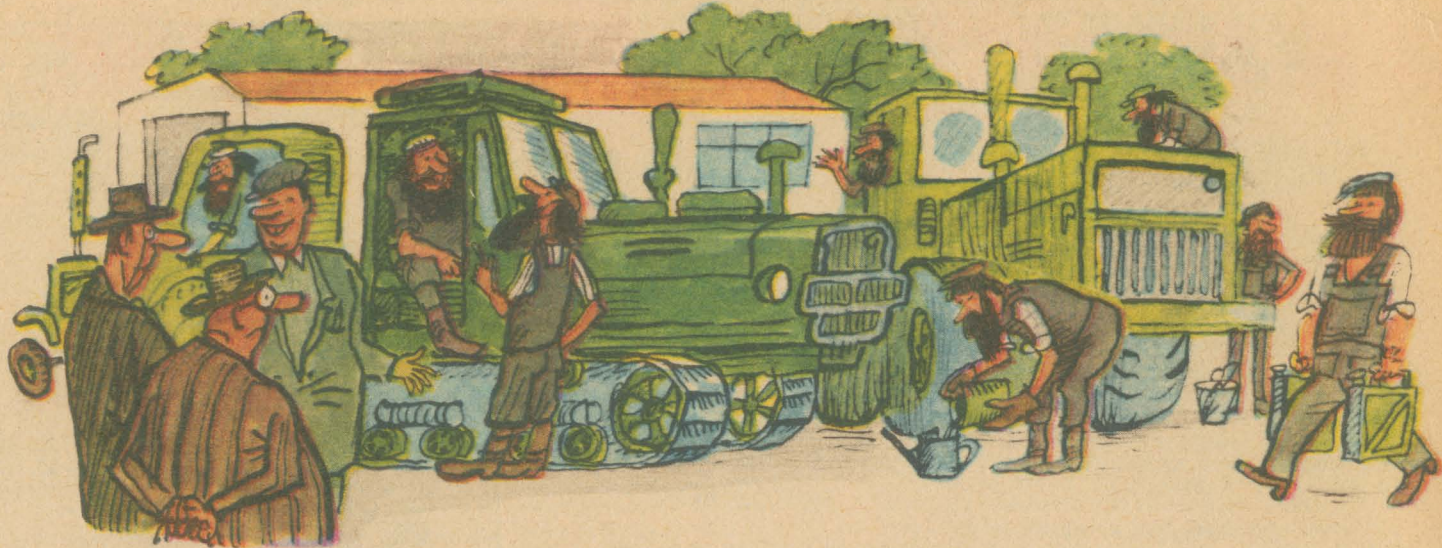
Досі в селах багатьох
Весь той люд, вся маса
Надаремно топчуть шлях
У ощадні каси.
А вертаючись звідтіля,
Кажуть гнівно й гучно
Про О. Мельника таке,
Що й писати незручно!..

Ів. НЕМИРОВИЧ.

— Чого це у вас такі старі механізатори? А де ж молодь?

— Так оце ж молодь і є. Просто у селі перукарні нема.

Лагідний
Яків

ГУМОРЕСКА

Живе у нашому місті Яків. Звичайнісінький чоловік. Нічим він не відрізняється від інших, окрім одного — дуже вже лагідний. А за це його люблять. Особливо колеги по бригаді, теслярі Дмитро із Степаном. Бо частенько буває так, що вони по півдня вуса собі смалять та теревені гнуть, а Яків стругає. Стругає і за себе, і за них. І ніколи нічого їм не скаже.

Люблять Якова за його лагідність і продавці магазину. Коли купує Яків молоко, недоливають йому по склянці, а то й більше, і він ніколи й слова проти не зронить. Недовають — мовчить, здачі недодають — теж не свариться.

Та хіба тільки продавці? Люблять Якова і деякі покупці, що не звикли в черзі стояти. Бо коли влазять поперед нього — мовчить, став-

лять коло себе ще й своїх знайомих — теж мовчить, хоча б довелося йому і годину зайву стояти.

Навіть водій автобуса — і той з повагою ставиться до Якова за його лагідність. Часто Яків їздить на цьому автобусі в гості до родичів у село. Платить 30 копійок, а квиток йому водій дає на 10. І Яків не сперечається. Та й для чого? Все одно ж везе.

А одного разу сталося таке. Пізно увечері їхав Яків із села. Як і завжди, подав 30 копійок, водій відірвав йому квиток на 10. Поклав Яків квиток у кишеню і їде. Згодом дрімати почав. Раптом хтось його за плече торкає:

— Ваш квиток, громадянине? Яків дістав квитка, подає. Контролер узяв його, подивився і каже:

— На десять копійок ви вже

давно проїхали, чоловіче. Платіть штраф.

— У мене грошей нема, — Яків на те.

А у нього й справді їх не було.

— Тоді, будь ласка, залиште автобус, — показав контролер на вихід.

Що ж, він був правий. І Яків опинився надворі. Автобус відійшов, він залишився один. Глянув — навкруги ліс. Ніч. Ніде нікого. І тут Яків закричав. Але не думайте, що на водія. Ні. З переляку.

Микола ГЕРАСИМЕНКО.

— Думайте про щось дуже приємне, і ви не відчуватимете болю, — сказав дантист і почав свердлити зуб.

Коли скінчив, запитав:

— Ну, так про що ви думали?

— Я думав, — відповів пацієнт, — що краще б ви сіли на моє місце.

Грабіжник:

— Гроші або життя!

Перехожий:

— Беріть життя. Гроші мені потрібні на старість.

ІНОЗЕМНИЙ ГУМОР

Лікар:

— Ви б могли заплатити за операцію, якби я сказав, що вона необхідна?

Пацієнт:

— Хіба ви сказали б, що операція необхідна, якби знали, що я не можу за неї заплатити?

— Лікарю! — вигукнула жінка голосно, переступивши поріг. — Я хочу, щоб

ви сказали мені відверто: що зі мною?

Той зміряв її довгим поглядом.

— Шановна, — мовив після короткої паузи. — Зверніть увагу на три основні деталі. По-перше, вам треба схуднути приблизно наполовину. По-друге, ви будете красивішою, якщо користуватиметеся парфумами на дев'ять десятих менше. А по-третє, я — художник. Лікар живе поверхом вище.

— Радіо ніколи не замінить газет.
— Чому ви так думаєте?
— Спробуйте при допомозі радіо розвести вогнище.

Після довгої й нудної лекції лектор сказав:

— Пробачте, що говорив так довго.

Справа в тому, що я без годинника.

— Але ж у вас за спиною висить календар, — зауважив хтось із слухачів.

Переклад з англійської
Ю. БРОДСЬКОГО.

«Три веселі бегемоти у кіно йшли щосуботи, грали в шахи на дозвіллі і в театр йшли щонеділі. З понеділка ж до роботи знов ставали бегемоти».

В. К-ий
з Кіровоградщини.

— Спасибі. Скористалися цим позитивним прикладом, сходили в кіно, у театр, пограли в шахи і тепер на роботі почуваємо себе веселими, як бегемоти.

«Невисокий ростом,
Вуса, як в оси,
Не знайти у нього
Жодної краси.
Чуб не кучерявий,
Очі, як в усіх,
А чомусь дівчата
Не беруть на сміх».

Витрик Зіспегаса

Критики ні слова
У його город.
От який дівчата
Нестійкий народ».

М. Ч-ий
з Івано-Франківської області.

— Разом з Вами гнівно засуджуємо безпринципних дівчат, які дозволяють собі водитися з некрасивими хлопцями!

«Літо прийшло. Скрізь стало сухо.
Літають по кімнатах мухи».

Я напругаю зір і слух:
Живу на те, щоб бити мух».

В. Г-ець із Харкова.

— Схвалюємо. Радимо тільки не розмінювати свої здібності на інші, менш відповідальні заняття.

«Одеколон той був тройний,
Та випив він його охоче.
Охаменись дурний,
Тож духи жіночі».

І. Сит-иков
з Кривого Рога.

— Негарно підсовувати людям сурогат! Треба попереджувати відразу.

«...своєї смерті не боюся
Як щось зроблю то признаюся».

Д. П-ніс із Житомирщини.

— Будемо сподіватися, що читаті не стануть вимагати для Вас надто суворої кари!

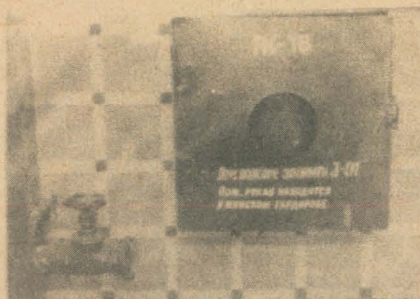

Фото Б. БАКАЛОВА

Молочная смесь
„Малыш с гречкой“

1/500 — 1,40

Фото М. СОЛОВЬСКОГО

КИНО 27.2 КИНО

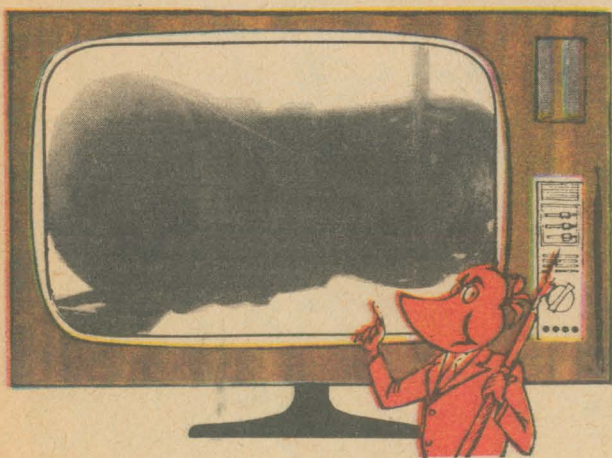
ОБ'Я. ЛЕЧЕБНИЦЯ.
ЕВА ХОЧЕТ СПАТЬ.
ОГРАНИЧЕНО ДО 16 ЛЕТ.
ПРОЗ. «ЛАНША» 2000

Фото В. РУБЦОВА

Фото В. НЕПОЧАТОВОЇ

Фото В. ШАТАЛІНА

ПЕРЧАНСЬКИЙ ТЕЛЕВІЗОР

Добрий день, шановні телеглядачі!

У кого з вас хоч раз у житті підводило живіт від голоду, той, безперечно, гаряче поспівчуває оцій бідолашній цистерні. З нею трапилося щось дуже схоже. В усякому разі, як твердять спеціалісти з Високопільської райсільгоспхімії на Херсонщині, оцю сердегу сплющило отакечки через те, що на Северодонецькому об'єднанні «Азот» її залили вуглеаміаком далеко не повністю. І поки вона гуцькала залізницею до місця призначення, у неї всередині відбулася реакція компонентів, внаслідок

чого створився вакуум — ото й притягло її живота до спини...

До речі, це вже не вперше високопільці одержують отакі страховидні подарунки з вищезазначеного об'єднання, причому кожного разу в супровідних документах постачальники вказують, буцімто цистерни були залиті аж по самісіньку зав'язку. А на розпачливі телеграфні зойки замовників там зберігають горде мовчання.

На цьому, товариші, до побачення. До наступного телебачення!

◆ «Шукаємо ворожку» — у замітці під такою назвою («Перець» № 23 за минулий рік) йшлося про те, що через аварійний стан розподільчого щита трансформатора на центральній майстерні Фрунзівської райсільгосптехніки часто гасне світло на вулицях, в будинках, доводиться припиняти й роботи по ремонту сільгоспмашин.

Перший заступник голови виконкому Одеської облради І. Я. Сичук повідомив редакції, що факти, вказані у замітці, дійсно мали місце. Нині в розподільчому щиті старі автомати замінені на нові, і перебоїв в електропостачанні тепер немає.

◆ У тому ж номері журналу у замітці, вміщеній у розділі «Об'яви, оголошення», повідомлялося про те, що колгосп «Шляхом Леніна» (Вінниччина) вже давно розпочав ремонт Морозівського сільського клубу, а завершити його ніяк не може.

Після виступу Перця голова Хмільницько-

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

го райвиконкому О. Ф. Аліменко повідомив, що капітальний ремонт клубу повністю закінчено.

◆ Те, що на тарному складі Новоград-Волинського консервного заводу (Житомирщина) тара зберігається просто неба, було показано на фото у розділі «Перчанський телевізор» (№ 23 журналу за 1984 рік).

Як повідомив голова Новоград-Волинського міського комітету народного контролю Н. А. Пашковський, при перевірці було встановлено, що дійсно на складі серйозно порушувалися правила зберігання тари та тарної дощатки. Для поліпшення умов зберігання тари та дощатки тепер тут закінчується будівництво критого складу.

◆ Батьки учнів Овідіопольської (Одеська

обл.) початкової школи надіслали до редакції листа про те, що школярі не мають гарячих сніданків.

Голова виконкому Овідіопольської райради Н. І. Хоменко повідомив редакції, що виступ Перця було обговорено у райвиконкомі. Для організації гарячого харчування у школі колгосп імені Дзержинського виділив кухаря і завозить до шкільної їдальні продукти. Харчування школярів проводиться безкоштовно.

◆ Жителі будинків по бульвару Радченка, що у місті Конотопі (Сумщина), поскаржилися редакції на те, що у них на верхніх поверхах часто не буває води.

Після втручання в цю справу Перця заступник голови Конотопської міськради В. А. Можилевський повідомив, що у підвалах багатоповерхових будинків встановлено насоси для підкачки води, і тепер вода буває на усіх поверхах безперебійно.

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар),
І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНЬСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 441-89-12, 441-89-15, 441-89-17.
Адрес редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перець» № 12 (1198)
(на українському мові)
Видавництво «Радянська Україна».

Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 17.05.85. Підписано до друку 03.06.85. БФ 11099. 70×108/8. Офсетний друк.
2,8 умовн.-друку. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2 345 500 прим.
Зам. 02630.

© Журнал «Перець» 1985 р.

Рукописи не повертаються.

Передруковувати із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Леніна комбінат печатного видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

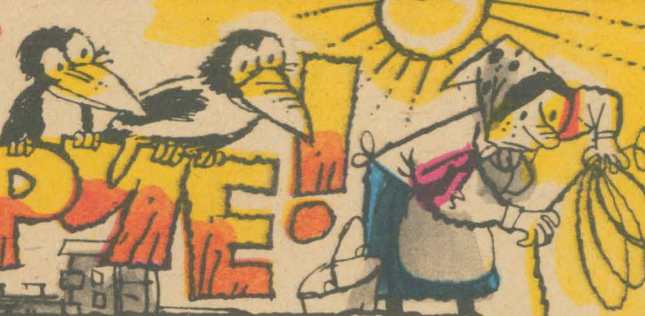
Отсканировано reduktorom
для rutracker.org

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

Хай дядько Сем запам'ятає: Хто яму іншому копає,
Він не сховається ніде. Той сам в ту яму упаде!

Дуже ПЕРЧЕ!

Ти, звичайно ж, добре знаєш географію, та й ми її знаємо: Кіровоград знаходиться у помірному кліматичному поясі, а не десь на широті пустель. А ми ось уже кілька років почуваємо себе, наче в пустелі, — в розумінні безводдя. Ось адреса нашої безводної місцевості: м. Кіровоград, вулиці Желябова, Маяковського, Дем'яна Бедного, Некрасова. Справа в тому, що колонки у нашому районі по десять місяців на рік несправні. Їх ремонтують, але ці колонки мають цікаву властивість: ламатися... на другий же день після ремонту. Ну, взимку ми якось обходимося — снігу вдосталь. Але, окрім зими, є ще й спекотливе літо.

Виснажені безводдям, ми не

столнюємося звертатися у всі міські інстанції, не кажучи вже про водоканал (з початку цього року ми телефонували туди більше ста разів), — а води, як і раніше, — ні краплі. Прудконога молодь, звісно, може оббігати з відрами кілька прилеглих районів і таки десь натрапити на воду, але ж серед нас є учасники війни, інваліди — їм не під силу подібний марафон. Ми не наділені витривалістю верблюдів, які можуть хтосьна-скільки обходитися без води. Отож нас дуже цікавить: доки наші голоси будуть «гласом волаючого в пустелі»?

ЮР В. І., ОВДІЄНКО А. Г.,
ЧЕРНЯК К. А. та інші —
всього 14 підписів.

Розказати тобі, як у нас на фермі економлять електроенергію? А ось як.

Є у нас водонапірна башта. Вірніше, дві. Одна, нова, вже два роки стоїть без діла та іржавіє, а друга — діюча. Ми між собою називаємо її «Великий фонтан», бо з неї завжди струменить вода. Річ у тім, що біля купола ця башта дірява, як решето, і скільки б не працювали електронасоси, — а працюють вони цілісний день, — башту наповнити неможливо. Отож води корови недопивають, а електроенергія летить, що називається, в трубу.

Так де ж тут економія, скажеш ти? А ось де. Є у нас, окрім башт, іще й гностранспортери. Так от, транспортери є, а гній ми відкидаємо вручну. Оце тобі й економія: в одному місці перевитрачаємо, в іншому — заощаджуємо. От бачиш, як мудро господарює правління нашого колгоспу «Світанок» на чолі з Л. С. Хамходерою!

А. ХОЛОДОК, В. ХОРОШУН,
В. ЩЕРБИНА — слюсари МТФ № 3.

Бобринецький район
на Кіровоградщині.

ВУЛ. ЮВІЛЕЙНА

Як ти вважаєш, чи збільшилась у склянці води, коли ти з неї половину вип'єш? Не поспішай з висновками і не хитай головою. Спочатку добре поміжуй. Ну, як? Більше, ніж півсклянки, не виходить? Шкода... Дуже шкода, бо керівництво Скадовського комбінату комунальних підприємств ніяк з тобою не погодиться і буде доводити протилежне. Справа в тім, що цей комбінат постачає воду нашій пересувній механізованій колоні, забирає каналізаційні води і, звичайно ж, виставляє за це рахунки. А за цими рахунками виходить, що ми використовуємо води більше, аніж одержали. Так, скажімо, за десять місяців ми отримали 2937 кубічних метрів води, а пустили в каналізацію, якщо вірити тим рахункам, 3097. От які хитромудрі математики працюють у нашій комунальній службі!

Ф. ПЕТРИЧЕНКО,
старший бухгалтер ПМК-5
Скадовського виробничого об'єднання
«Херсонськгоспмонтажкомплект».

Херсонська область.

Чи не відаєш ти, за яким принципом в нас, у Драбові, керівники селищної Ради дають назву вулицям?

Ми от, приміром, ось уже п'ятнадцять років живемо на вулиці Ювілейній. Назва гарна, а от вулиця... Під час негоди по її численних баюрах та калюжах — ні пройти, ні проїхати.

А може, Перче, у тій назві ховається глибокий зміст? А саме: що упорядкують її з нагоди якогось ювілею. Наприклад, століття від дня заснування?..

МЕНШКАНЦІ вулиці Ювілейної.
Черкаська область.

Можливо, тобі це невидовижу, а нам оце довелося вперше зіткнутися із явним запереченням закону фізики. Отого самого, який доводить, що матерія не виникає і не зникає, а лише перетворюється з однієї форми в іншу.

Неправильний це, виявляється, закон. Зникає матерія. Зникає вона на Безлюдівській базі «Електропостачзбут» під Харковом, куди ми їздиво одержувати акумулятори для своєї техніки. А у нас її — аж 43 одиниці: автомашини, компресори, бульдозери, навантажувачі, трактори, екскаватори, зварювальні апарати, причепи, бітумовози... І всім потрібні акумулятори. Але на базі їх не дуже-то щедро нам відпускають. Позаминулого року дали 14 штук — на сім механізмів. Минулого року сказали: нема і не буде, а якщо хочете — самі їдьте в Курськ і добивайтесь. Поїхали. Приїжджаємо, а там кажуть: ваші акумулятори поїхали у Безлюдівку. Ми — туди, а нам відповідають: акумулятори є, та треба вам було не брати наряд на Курськ, а тепер, якщо хочете, то їдьте в Полтаву...

Словом, після довгих зволікань, одержали ми шість потрібних акумуляторів та два малопотужних, що ото ставлять на мотоцикли... А де ж оті, котрі нам призначалися? Невідомо. Ніхто не знає. Зникли!

Отже, одне з двох: або треба перерезати закони фізики, або простежити шляхи, куди ж все-таки діваються з баз дефіцитні матеріали.

О. КОВНИЦЬКИЙ,
головний механік Балаклійського спеціалізованого рембудуправління тресту «Укррембудматеріали».

Харківська область.

Знаєш, про що я зараз думаю? Про те, як я мудро чинив, власноручно ремонтуючи свій комбайн СК-5. Ремонтував його сім сезонів підряд, і все було добре. А от на восьмий рік треба ж було мені занедужати. І вирішило тоді керівництво нашого колгоспу здати мій комбайн до Антонінської спецмайстерні Красилівської райсільгосптехніки.

Ремонтували комбайн, правда, недовго. Коли ж поїхав я по нього, — а було це у жовтні 1984 року, — то виявилось, що він некомплектований: кудись безслідно зник передній щиток, який з'єднує жатку з похилою частиною. Про цю пропажу я одразу заявив керівникам спецмайстер-

ні і вони записалися найближчим часом той щиток повернути. Проте незабаром уже жнива, а щитка — катма.

Словом, така неприємна придибенція сталася всього лише за один-єдиний ремонт. А уявляєш, Перче, що лишилось би від мого комбайна, якби всі сім попередніх років здавали ми його до Антонінської спецмайстерні?

О. КРАВЕЦЬ, комбайнер
колгоспу «Зоря комунізму».

Білогірський район
на Хмельниччині.

— Ти ж, діду, на пенсії, то й зачекати можеш. А люди он з роботи вискочили!..

ЯКИЙ САВА, ТАКА Й СЛАВА

Хто, скажіть мені, не спалахнув би благородним гнівом, довідавшись, що голова колгоспу свідомо згноїв на току тисячу центнерів добірного зерна, що телята на колгоспній фермі мруть, як мухи, а доросла рогата худоба, наче північні олені, длубається у снігу в надії виколупати бодай пучок позаторішньої соломи?

Спалахнули і ми, вичитавши про всі ці неподобства з листа тракториста колгоспу імені Дмитрова Володимир-Волинського району Волинської області В. І. Захарчука. А ще — переповнилися почуттям глибокої вдячності до Василя Івановича, який сам-один став на двобій з марнотратниками, нехлюями і неприхованими злодіями, якими аж кишить село Селець, а також із їхніми покровителями з числа районного керівництва. «Допоможи мені, Перче, в цій борні», — благав безстрашний правдолюб, — бо моральні і фізичні сили мої вичерпуються, і зло зможе восторжествувати».

Коли я приїхав у село Селець, Василь Іванович був ще живий. Скажу більше: він ані на скілецьки не видався мені схожим на загнаного у глухий кут, зацькованого горопаху. Навпаки, у перші ж хвилини нашої розмови заявив, що сьогодні у нього неприємний день, бо треба їхати у райцентр до стоматолога. Єдине, що він може зробити для кореспондента, так це супроводити його у Володимир-Волинський до готелю, а по дорозі він розкаже, як коїлося неподобство і як ховалися кінці у воду.

Поки я влаштовувався, Захарчук зателефонував прокуророві району і категорично звелів нікуди не рипатися з кабінету, бо до нього зараз прийде на серйозну розмову кореспондент «Перця».

— У прокурора є всі документальні докази злочинної безгосподарності керівництва нашого

колгоспу, — пояснив він. — Зокрема, акт про погноєне зерно. Після прокурора сходить до голови районного комітету народного контролю, він у курсі. А коли наберетеся вражень і фактів, ми з вами і поговоримо. Та глядіть, не забувайте, що мене готів живцем з'їсти.

Вражень я набрався. Але трохи не тих, на які розраховував Василь Іванович. Ну, передусім, ніякого акту на тисячу центнерів угробленого хліба я не знайшов. І не міг знайти, бо його ніколи не існувало в природі. А не існувало тому, що ніхто ніякого зерна не гноїв. Були, звичайно, відходи після очистки зерна, але, по-перше, у межах допустимого, а по-друге, всі вони пішли в діло. І що головне — факт цей не раз і не два перевірявся по свіжих, можна сказати, слідах, і Василю Івановичу стільки ж разів пояснювали, що скарги його безпідставні.

Масової загибелі худоби також ніде не зареєстровано. Правда, колись було, загинула одна телиця, але ж це, як кажуть в Одесі, дві великі різниці. До речі, якби ситість поголів'я залежала тільки від Василя Івановича, то не виключено, що від нього, тобто поголів'я, давно б самі ратиці лишилися. Бо саме Василь Іванович мусить завозити корми до ферми. Мусить, але часто-густо Захарчука можна знайти де завгодно, тільки не на робочому місці. Він постійно у роз'їздах: сьогодні в районі, завтра — в обласному центрі, післязавтра — у Києві. Правду виборює. За останні кілька років бідолеха через свою відданість істині навіть належної кількості вихододнів не зробив.

З багатьма односельцями Захарчука я розмовляв, і ні в кого жодного доброго слова для нього не знайшлося. «Ледар, наклепник і злодійкуватий чоловік, який видає себе за правдолюб, щоб не займали», — така була їхня однастайна характеристика.

Двічі штрафували Захарчука за самогонуваріння, двічі арештовували на десять діб за хуліганство. Один раз він був засуджений на півроку примусових робіт за те, що побив колгоспницю.

А тепер він у наступі. Паперу не шкодує. Хитру, як йому здається, тактику обрав. На копійку щось побачить, а на червінець обпаплюжить. І поки різні комісії займаються перевіркою чергового «сигналу», почуває себе, мов риба у воді. А почнуть притискати, гвалт піднімає: страждаю, мовляв, за критику!

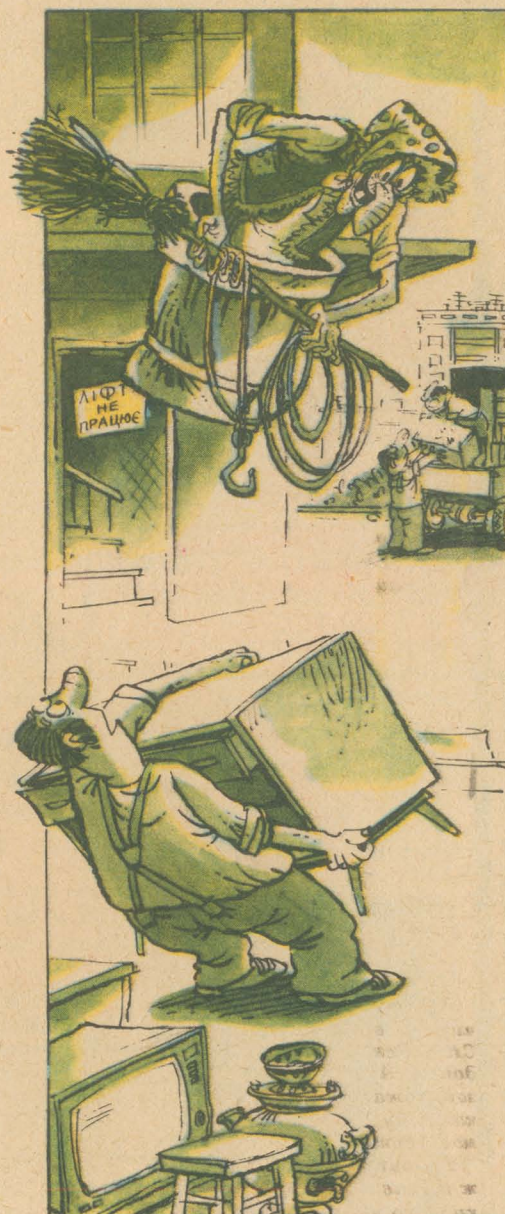
Час, давно час вивести сутягу на чисту воду. Щоб не зловживав терпінням людей.

Я. КОРОЛЕВИЧ.

Волинська область.

ШАБАШКА БАБИ-ЯГИ

Мал. В. ШИРЯЄВА

— На який поверх тебе, голубе сизокрилий, підкинути?

ЗАГАДКА

Кабан, придибавши на пляж,
Заверещав: — Ну й ну! Оце — пасаж!
А може, це мені здається в маренні,
Мо', в мене розладналось в голові?

Бо ж добре бачу: всі уже обсмалені,
А рохкають, неначе ще живі!..

Михайло ЧХАН.

м. Дніпропетровськ.

Неперебірлива качка

До чого ненажерлива істота — качка! Скажімо, що робимо ми з вами, скуштувавши надто пересолену страву? У кращому випадку просто відсовуємо вбік. Найбільш нервові починають ображатися і вимагати книги скарг (якщо це — не вдома). Качка ж у подібній ситуації дзьобом не крутить. Метелить, ігноруючи наслідки. А вони бувають сумні — як для неї, так і для деяких відповідальних товаришів.

Якось на птахокомплексі радгоспу імені Куйбишева Сумського району качки стали дружно падати лапками догори. На день по півтори-дві тисячі їх вибувало з кандидатів на почесне місце в меню. Поки з'ясували, що там із ними скоїлось, до райських кушів переселилось 65 тисяч голів. За найскромнішими підрахунками, сумським любителям качатини такої зграї вистачило б на місяць.

Нарешті сказали своє слово експерти. Качки наїлися комбікорму, що містив кухонної солі у кілька разів більше безпечної для їхнього здоров'я дози. Спершу це здалося неймовірним. Адже, згідно з інструкціями, якість корму перевіряється і на місці виробництва, і на місці споживання. Та розслідування показало: дехто вважає, що інструкції для того й існують, щоб їх обходити...

Наприклад, заступник директора Охтирського комбінату хлібопродуктів В. М. Рец. Одного дня стало йому відомо, що залізничники відмовляються прийняти вагон з качиним комбікормом, оскільки питома вага щось не сходиться... І що, ви гадаєте, вирішив Василь Мусійович? Розібратися, чи не сипонув хто не з тієї купи?

Тільки цієї мороки не вистачало! Куди простіше — дати вказівку переформити документи на... кролячий комбікорм, норма завантаження якого саме та, що в даному випадку треба. Відтак загадковий вагон помандрував до радгоспу імені Куйбишева.

Що ж у ньому насправді було — пожива для качок, кролів чи таке, чого б і невибагливий лось не варто підсовувати? Найкраще це мала б знати старший майстер комбікормового цеху А. М. Мостова. Бо, знову ж таки за інструкцією, кожен кілограм продукції цеху вироблявся і реалізувався лише з відома Алли Миколаївни. Та що значать якісь папірці порівняно з довірою до колег! Не те що кілограми — вагони комбікорму відбували з Охтирки, не просвічені контролюючим поглядом старшого майстра.

Серед тих, кому беззаперечно довіряла Мостова, перш за все варто назвати завідувачу виробничо-технологічною лабораторією комбінату Г. В. Босенку. На кожен вагон комбікорму в лабораторії виписують якісне свідоцтво, обґрунтоване на даних аналізу. Але Ганна Василівна теж страшенно боялася образити недовірою колег-виробників. Якщо в накладній вказано, що комбікорм — качиний, ніяких сумнівів, мовляв, бути не може. Тому в якісному свідоцтві проставляли не дані аналізу, а... показники рецепту, за яким виробляється даний вид корму. Тобто видавали бажане за дійсне.

Отримавши вагон «кролячого» комбікорму, завідувачий комплексом радгоспу імені Куйбишева В. А. Швед був дещо спантеличений.

Може, частину птиці у них збираються замінити пухнастими звірками? Чи просто переплутали адресу?.. «Грець із ним, поїдять!», — махнув рукою Василь Архипович і шпарко дав команду наповнити годівниці. З далеко меншою оперативністю було організовано перевірку підозрілого вантажу...

На суді усі четверо виявили рідкісну одностайність. Від шістдесяти тисяч карбованців збитків, завданих державі, відхрещувались, як чорт від ладану. Винні в усьому, звичайно, були ненажерливі качки, яких смикнув нечистий поїдати різну гідоту...

Та з бідолашних качок тепер взяти нічого. Отож відшкодовувати кругленьку вищевказану суму таки довелося підсудним. І на цьому можна було б поставити крапку, якби...

Біда в тому, що у керівників комбінату хлібопродуктів та обласного об'єднання «Птахопром», якому підпорядкований радгосп імені Куйбишева, енергії вистачило лиш на те, щоб грудьми стати на захист честі заплямованого мундира. А от чи убезпечать вони його від нових плям — важко сказати. Ми б, в усякому разі, не поручилися. Бо в Охтирці і досі порядок в реалізації кормів, прямо скажемо, залишає бажати багато кращого. А на птахокомплексі теж усе ще ніяк не розберуться, хто ж за що має відповідати. Отже, качкам, якщо вони хочуть дожити до товарних кондицій, варто б стримати апетити і подвоїти пильність. Тільки спробуй же отій дурній птиці щось розтлумачити!

Сумська область.

Г. БЛИШЕВИЧ.

РЕТРО-ГРАДИ

У суботу до моєї квартири з криком: «Швидше! Гине нове, неповторне слово в архітектурі!..» — увірвався давній приятель — великий любитель усього нового в мистецтві.

За кілька хвилин, крокуючи зі мною до тролейбусної зупинки, він пояснював суть справи:

— Дуже важко внести щось нове в житлову архітектуру. Зовнішній вигляд будинків змінюється, а всередині залишається та ж стандартність квартир, царство прямих кутів і нудних плоских поверхонь.

І от працівники будівельного управління № 41 тресту № 7 «Київміськбуду», очолювані Е. С. Каякіним, порушили установлені стереотипи, сказали нове слово в архітектурі, збудували на проспекті 40-річчя Жовтня 220-квартирний будинок № 15-а, в якому важко знайти дві цілком однакові квартири. І все це зроблено без додаткових витрат, з використанням звичайних будматеріалів, геніально простими засобами.

Приміром, завдяки заміні прямих вертикальних стін кривими, ще й нахиленими під різними кутами, і широким асортименту стель — від покритих дуже гарними півкулями до сходиноподібних, — створюються неповторні просторові форми приміщень. У ці композиції вдало вписуються оригінальної непрямокутної форми вікна і двері, виконані у стилі «ретро» — тобто рубані сокирою. Двері ж іще й прикрашені дірками найвибагливіших конфігурацій.

А тепер уяви собі будинок уночі. Грайливий вітерець, вільно проникаючи до квартир крізь щілини у вікнах та дверях, бавиться повідклеюваними шпалерами, загадково шарудить, осипаючись, штукатурка, дзюрчить, витікаючи з водопровідної та опалювальної систем, водичка і вимальовує на стінах нижніх квартир небачені візерунки... Романтика!..

І от новосельці, тільки-но вселившись, почали, не шкодуючи сил, грошей і часу, знищувати цю казку: замазувати дірки в стінах, перестелювати та циклювати підлогу, клеїти нові шпалери та лінолеум, підганяти або й зовсім замінювати двері та вікна...

А деякі взагалі відмовилися вселятися, вимагаючи від митців-будівельників, щоб ті самі знищили плоди своєї творчої фантазії... Уявляєш, як стікає кров'ю душа митця при зіткненні з таким консерватизмом, із таким ретроградством?!

Аж тут тролейбус зупинився, і я на власні очі побачив чудо архітектури і побалакав з його мешканцями.

Вони й справді виявили незбагненний консерватизм і, незважаючи навіть на те, що будівельники не в усіх квартирах однаковою мірою скористалися новими прийомами, висувають суперечливі претензії. Одним не подобається, що плитка на підлозі у ванній не покладена на розчин, а іншим — що її під тим розчином не видно; одні бажать, щоб у них зачинилися двері, а інші — щоб відчинилися вікна... Як бачите, самі не знають, чого хочуть.

Отож і я, і мій приятель цілком згодилися з начальником будуправління № 41 Едуардом Сергійовичем Каякіним, коли він — у відповідь на наші співчуття йому з приводу невдячності новоселів, — скрушно хитнув головою і сказав:

— Ви маєте рацію. Цей будинок у мене вже у печинці сидить.

Важко, важко пробиває собі дорогу новел..

м. Київ.

С. ПАЛЬЦУН.

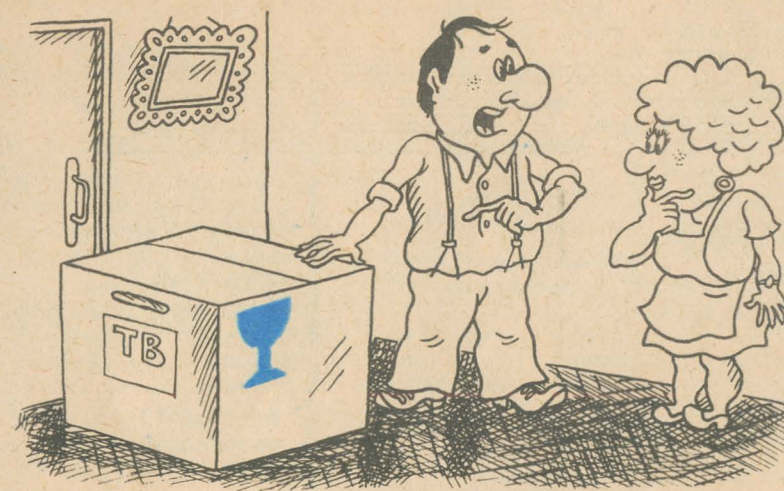

— Ви останній в черзі до моря?

КОРОТКО КАЖУЧИ

- Совість приспав, а самому тепер не спиться.
- Факти — річ уперта, але домовитися з ними можна.
- Немає коли і вгору глянути. Весь час у чарку заглядає.
- В. СКРЯБІН.
- Ніщо так не порушує розрахунків, як випадковий успіх.
- Досить одній курці знести яйце, як усі півні рапортують про виконання плану.
- Кінець життя інколи не такий трагічний, як кінець кар'єри.
- Щоб прокинутись відомим, треба менше спати.
- В. КОНЯХІН.

Мал. В. МИЛЕЙКА

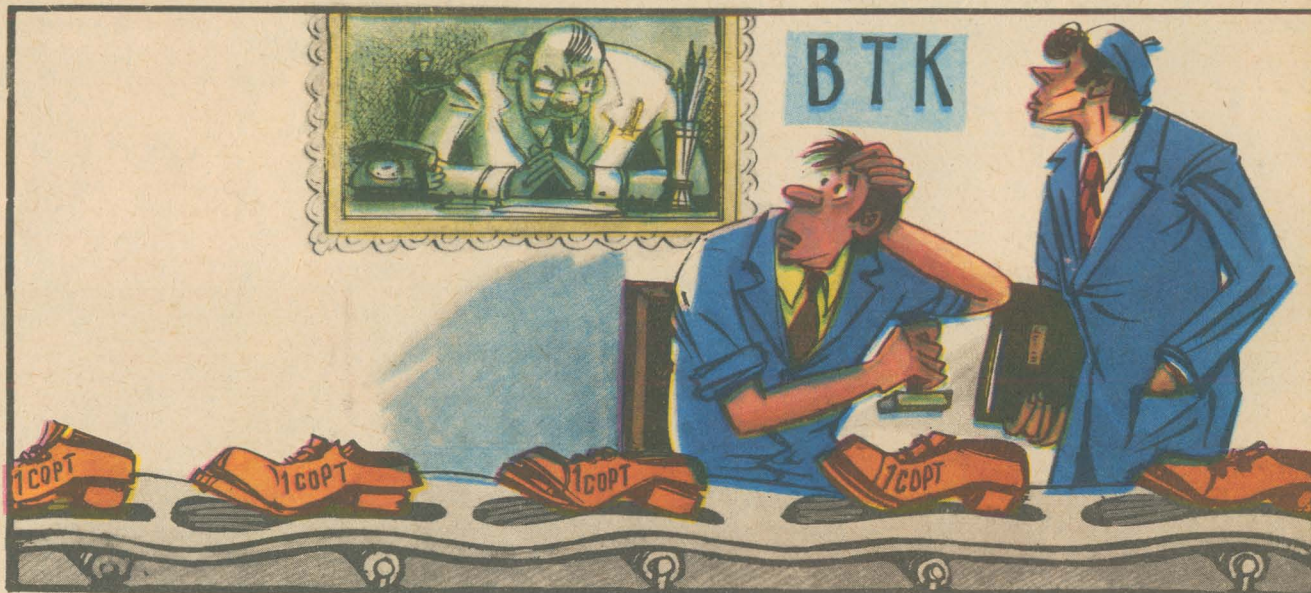
— Наскільки мені відомо, цей знак показує, що покупку треба обмити.

ПО-СУСІДСЬКИ

Зацвіли в саду черешні, груші й абрикоси. І почав їх обробляти Федір хлорофосом. — Голова у тебе, Федю, чи пуста коробка? Хто ж в саду під час цвітіння робить хіміобробку? Засміявся той єхидно, зиркнувши з-під лоба: — Я б не бризкав, та в сусіда бджоли є. Второпав?..

Микола СЛЮЗКО.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— А що я можу зробити, коли он наді мною начальство нависло?

ОЧІ — НА ЗАМОВЛЕННЯ!

Давньогрецькі міфи дають зразки мінімальної і максимальної кількості очей у легендарних істот: у велетня циклопа Поліфема було всього одне око, а у всевидючого Аргуса — аж сто.

Винахідливі працівники фотоательє м. Городні на Чернігівщині взялися дати деяким із тих міфів нове життя. І досягли перших успіхів. Мешканець

Городні М. Задорожній, одержавши своє фото, був просто зачарований фантастичним виглядом свого обличчя. Дійсно, як не захопитися, коли бачиш перед собою нашого сучасника — власника двох пар очей. Не будемо запитувати, як це вдалося чудо-майстрам — це їхня професійна таємниця. Щасливі клієнти відтепер

зможуть замовляти фотографії з такою кількістю очей або інших деталей обличчя, на яку вистачить фантазії і технічних можливостей новітніх міфотворців. У крайньому разі, можна легко, до того ж безплатно і в необмеженій кількості, позичити очей у Сірка.

О. СТУДНИЦЬКА.

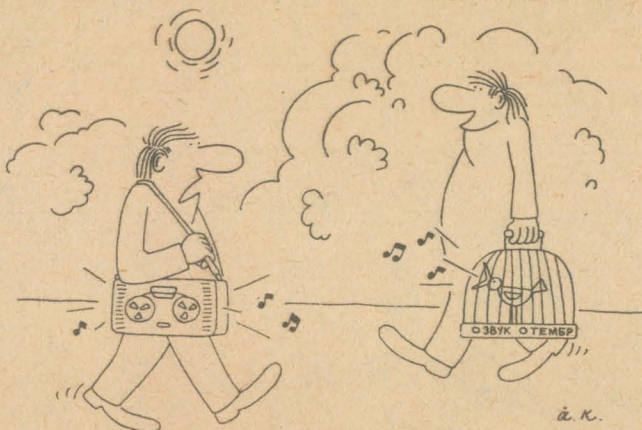

Мал. А. АЛЬОШИЧЕВА

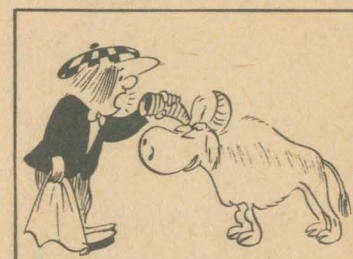
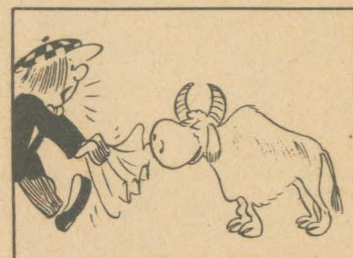
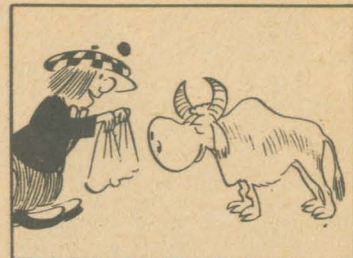
Без слів.

Мал. А. КОНОНЕНКА

Без слів.

Мал. А. АЛЬОШИЧЕВА

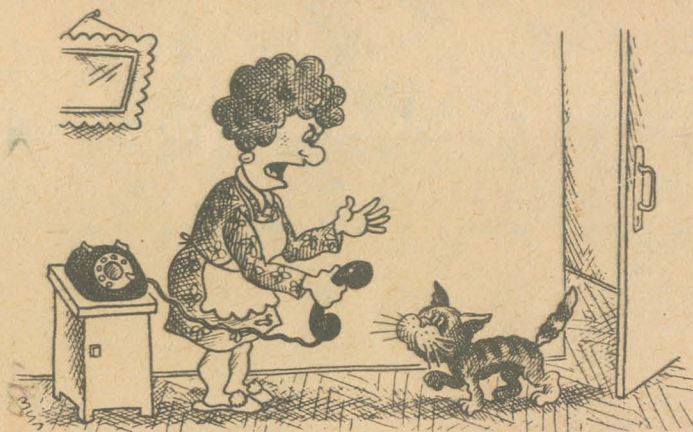
Без слів.

Мал. І. ЛОПАТИНА

— Ану зазирнемо правді у вічі...

Мал. В. МИЛЕЙКА

— Тебе знову до телефону!..

Мал. С. НАБЕРЕЖНИХ

Без слів.

САМОВПЕВНЕНИЙ ПІШАК

БАЙКА

Не тільки для шахістів ця сатира,
Я адресую ці рядки усім:
Пішак е2 пішов на е4,
А згодом — на е5,

е6, е7.

Шлях був тернистим:

вражі Коні й Тури

Не раз палили на шляху мости.
Та все ж свої, для Пішака, фігури
Вели його крізь пастки до мети.
Ціною жертв, і ризику, і нервів
Давався нелегкий цей марш-кидок...
І ось він на е7,

в його резерві

Лишивсь один — найважливіший крок.
«Ставай Конем!»,

«В Коня перетворися!»,

«І чорним — мат!

Тобі зіграти цю роль!» —

Соратники гукали. І, між іншим,
Вітання вже приймав його Король.
А він, Пішак, стояв собі пихато:
Царя і бога мав за панібрата,
Та що там —

нині сам він цар і бог,

За крок до мрії...

Мрія ж — Ферзем стати,
І що йому до просьб і засторог!
«Ну, що той Кінь,

з незграбним ге-алюром?

Він рангом нижчий навіть за Слона.

Я стану Ферзем!

Ферзь — оце фігура!

А там ще хід,

і чорним — все,
хана!»

Е7 — е8. Ферзь!

Пішак зраділий

Вже примірявся до ферзівських шат...

Хід чорних!

...І складають зброю білі,

За крок до перемоги

білим — мат!

Мораль в цій байці —

зайва вже деталь,

Бо що для пішаків таких мораль?..

Микола БІЛОКОПИТОВ.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Пересувна механізована колона № 41 обласного виробничого управління «Харківсільбуд» у 1979 році споруджувала кооперативні будинки по Рубежанському шосе у місті Вовчанську. Будинки спорудили з недоробками, а про телефонізацію їх будівельники зовсім «забули». Та так, що навіть сам начальник обласного управління Й. Д. Горелик не зміг примусити їх згадати. І це тяглося аж до 1985 року, поки жителі будинків написали про забудькуватих будівельників до редакції, а листа було опубліковано у № 2 журналу.

Як повідомив секретар виконкому Харківської облради М. Ф. Басов, за допущені недоліки при будівництві кооперативних будинків начальника ПМК-41 Кожина Н. Д. з посади звільнено. Притягнуто його і до партійної відповідальності. Для телефонізації будинків управління капітального будівництва облвиконкому вже виділило необхідну кількість кабелю.

Діялося це теж давненько й теж, слава богу, не в нас. У певному королівстві чи, може, князівстві, серед людей простих, робітних жив юнак, імені якого, на жаль, не зберегла легенда. Назвемо його Фердинандом. З лиця був голий, хоч води напийся, статурою показний, але ні до якого діла нездольний. Ні сіяти, ні косити, ні ціпом молотити.

— І в кого воно таке вдалося? — бідкалися Фердинандові батьки. — Рід наш з діда-прадіда хлібороби, є й коваль добрий, і гончар лепський, хто теслярує, хто чинбарить. А цьому, прости господи, наче руки покорчило...

Ну, та однаково селянському синові байдикувати в той далекий час було зась. Тож привели вони свого недотепу до місцевого пана-вельможі, вклонилися низько:

— Зласкавтеся, паночку, поставте нашого парубка до якоїсь роботи. Вік дякували б.

— До якої ж, — відказав на те пан-вельможа, — роботи я його приставлю, коли всі знають, що не годен ваш парубок ні сіяти, ні косити, ні ціпом молотити. Хіба замість опудала в полі, горобців полохати, бо щось дуже знахабніли...

Пересміявся сам зі своєї вигадки, а тоді подумав: чом би й ні? Ось, трапиться, над'їдуть гості, нехай буде і їм сміховище.

Моторні челядники швидко обрядили Фердинанда в лахміття, мотузкою підперезали, іржаву пательню при боці вчепили. Тепер ти, кажуть, опудало є. Стовбичитимеш серед поля, розчепіривши руки, з рання до смеркання, а як зухвала пташва насмілиться все-таки трубити зерно, кричи криком та бий чимдуж у пательню. За це велів пан годувати його досита, ще й платні трохи поклав, — і пішли батьки раді-радісінькі, що знайшлася їхньому чаду хоч би така служба.

Справно полохав Фердинанд горобців і zarazом смішив панових гостей — сусідніх багатіїв та збіднілих далеких родичів. Реготали, даруйте, до гикавки, бо надто вже кумедне живе опудало. Аж одного

дня неждано-несподівано у браму маєтку вкотилася запряжена цугом золочена карета фаворитки тамтешнього короля чи князя на ім'я Протекція. Може, вам ніколи не доводилось чути такого імені, але саме так її звали.

Певна річ, господар відігнав навіть думку потішати всесильну даму блазеньською забавою; влаштували полювання, до якого вона була вельми охоча. Переслідуючи підстрелену козу, Протекція сама випадково наскочила на того лахм'я, мало конем не стоптала. З ляку Фердинанд кинувся навтьоки.

— Стій! Ти хто? — зупинив його владний голос.

— Я, ваша мосць, оп-пудало, — пробелькотів він, знітившись під поглядом вершниць.

— Одежею справді, але нема нічого легшого, ніж скинути одну одежу й убраться в іншу, — лукаво примружилася вона. — Тобі личила б інша, і ти носитимеш її, коли станеш моїм пажем.

Тут варто, либонь, зауважити, що король чи князь був зовсім старий, тому фаворитка всякчас відчувала нестримний потяг до юнаків з голим лицем і показною статуєю. Фердинанд цього, звичайно, не відав, перепудився ще дужче й заскиглив:

— Та я ж, спитайте кого хочете, нічого не вмію: ні сіяти, ні косити, ні ціпом молотити. Відпустіть мене, ваша мосць!

— Дурненький, — лагідно промурмотіла Протекція. — Те, чого треба від пажа, ще й як зумієш...

На бенкеті після полювання всесильна дама торкнулася пальцями рукава пана-вельможі:

— Сподіваюся, дорогий, ви не відмовите мені в невеличкому проханні?

— Вважатиму за щастя прислужитися найчарівнішій із жінок. Чекав лиш нагоди.

— Сьогодні, доганяючи поранену козу, я раптом уздріла юнака в такому нужденному дранті, що серце моє стислося від жалю. Кажуть, нібито бідолаха служить у вас опудалом, для потіхи. Це

жорстоко, молодість і врода гідні кращої долі. Якщо ваша ласка, я візьму його під свою опіку.

Пан розпорядився, батьки благословили, й наступного ранку Фердинанд, умитий та причепурений, рушив у світ на підніжжі золоченої карети. Втім, тулитися, як сорока на кілку, йому довелося недовго: скоро Протекція виклопотала своєму підопічному дворянській привілеї, даровані монаршою милістю разом із посадою пажа. А головне, вона таки не помилилася в передбаченнях: довірені обов'язки — відчиняти перед господинею дверцята карети, підтримувати шлейф її плаття, ну й що там належало ще, — новий паж виконував ревно, до ладу.

Одежа на Фердинандові лисніла тепер шовком і оксамитом, при боці замість іржавої пательні висіла шпага з оздобленим коштовностями руків'ям. Та й пиндючився він уже так, ніби вродився аристократом. І хто зна, як високо по щаблях благоденства підсадила б його згодом всесильна дама, аби не прикрий випадок.

Якось поміж утомливими державними турботами король чи князь навідався до фаворитки відпочити душею. Принагідно Протекція відрекомендувала пажа вінценосному володареві, той глипнув линялим оком і пісно всміхнувся.

День був сонячний, теплий, трапезувати господиня запросила гостя в альтанку, повиту виноградною лозою, — а Фердинанд ступав слідом, підтримуючи шлейф її плаття. І треба ж такому статися, щоб саме тоді наливні грона вміть обсіла зграя нахабних горобців. Незчувся паж, як розчепірів за звичкою руки й укляк остовпіло.

— Ха-ха-ха! — зайшовся сміхом володар. — Та він же опудало, чистісіньке опудало. Надалі хай і справляє цю службу.

Слово монарха — закон для підданців, бодай і найближчих. Тож, хоч-не-хоч, мусив знову Фердинанд горобцям страху наганяти — зодягнений, щоправда, не в лахміття, а в шовк та оксамит. І навіть сама Протекція у хвилини ніжності казала йому:

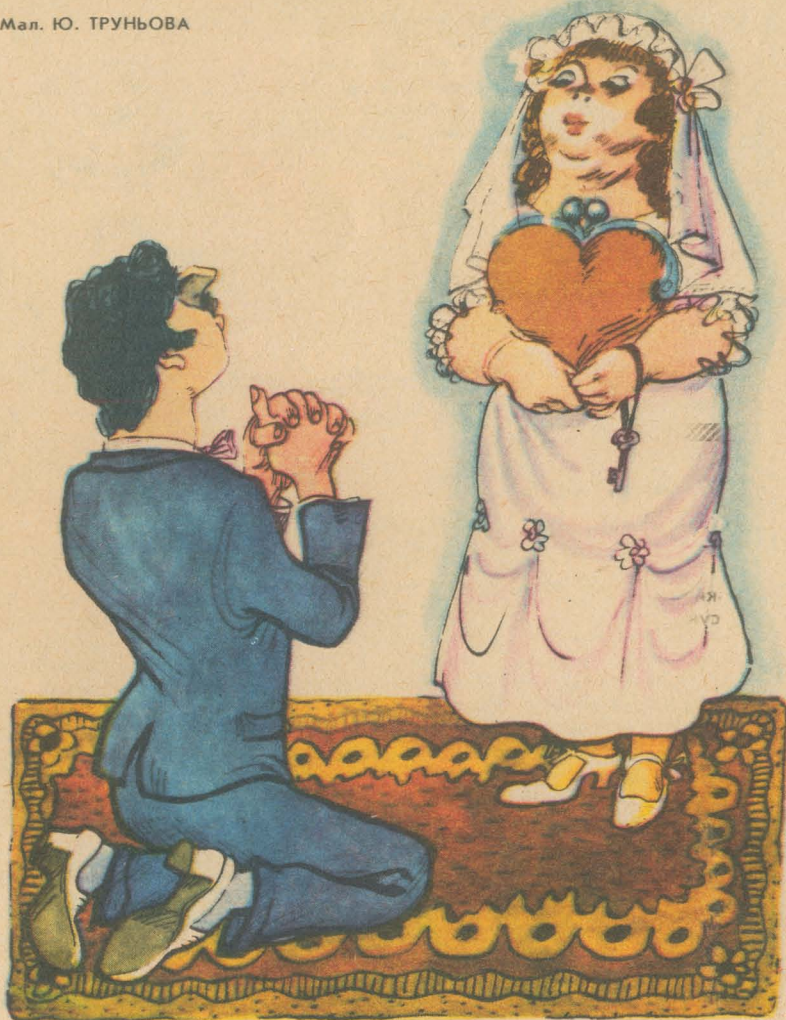
— Ходи сюди, моє опудалко! Ходи, опудальце...

Олександр ЛУК'ЯНЕНКО.

— ВІДКРИЙ МЕНІ СВОЄ СЕРЦЕ, ДОРОГА!

Мал. Ю. ТРУНЬОВА

Ой, які ж слова його медові!
Та, гадаєш, легко розібратися,
Хто з цих двох купується на слові,
А хто хоче вигідно продатися.

ЗАПИТАННЯ ПО СУТІ

- Чи доведеться розплачуватися за помилки, на яких учився?
- Куди зникає істина, коли все вино випито?
- Чи можна зібрати волю в кулак, коли душа в п'ятах?

А. АНИСЕНКО.

Виставка ШИРШЕ ТРЕБА

ПОДЯКА

Шановний виставком! Хочу просити вас передати мою найщирішу подяку керівництву Київського мотоциклетного заводу за чудові машини, які тут випускають. Мій син мав тим мотоциклом ще з дитинства, усе гроші на нього збирав і нам життя не давав. Нарешті, незважаючи на наші з дружиною протести, купив собі «Дніпро-11». Ми вже ночей не спали — хвилювались, бо знаємо, наскільки небезпечні оті прогулянки з вітерцем. І раптом трапилось чудо. Мотоцикл не схотів заводитися. Що тільки не робив син, а його двоколісний кінь стояв, мов укопаний! Він тепер по майстернях бігає, на завод пише, та мотоцикл не заводиться. А ми, самі розумієте, з дружиною маємо спокій.

Я вже усім своїм знайомим (які так само, як і ми з дружиною, ставляться до подібного захоплення своїх синів), раджу купувати мотоцикли тільки київського виробництва. Може, заспокоюю, пощастить — і такий, як нашому синові, трапиться. Бо, як ми дізналися, подібні екземпляри — не рідкість серед продукції підприємства.

Н. ДОХНЕНКО.

ШВИДКО ДІТИ РОСТУТЬ!

— Як, ваш Петрик уже школу закінчує? А Олена заміж збирається? Не може бути! А я ж пам'ятаю, як ви їх, маленьких, ще у колясках возили! Таку тираду можуть несподівано виголосити при зустрічі знайомі, яких ми давно не бачили.

А от сім'ї Лук'яненків з Дніпропетровщини така тирада аж ніяк не загрожувала. Бо їхня дитина виросла без коляски. Один раз її поклали в дитячу коляску виробництва Миколаївського заводу мастильних систем, і коляска тут же зламалася: лопнула трубка, що з'єднує колеса. Відправили той брак на підприємство, як порадили торговельні працівники, і вже півтора року батьки чекають, коли їм вишлють якісний «транспорт». Та, певно, не так просто на заводі якісну коляску відшукати. А тим часом дитина вже бігати навчилася, тепер та коляска їй не дуже-то і потрібна.

«Мабуть, — пише у листі до виставкому Л. А. Лук'яненко, — вона вже онукам дістанеться. Якщо, звичайно, до того часу з підприємства якісну коляску надішлють».

НАДІЙНИЙ СТОРОЖ

Хто з автомобілістів спить спокійно, залишивши десь на вулиці свого чотирикільцевого улюбленця? Звичайно ж, серед ночі схоплюється, підбігає до вікна, аби переконатися, що машина на місці, що ніхто її не поцупив. Яких тільки найвищадливіших систем не придумано, щоб не дати автокрадіям, котрі ще подекуди нема-нема та й трапляються, чинити свої ганебні злочини. Та, на жаль, ті системи не можуть ще стопроцентно убезпечити машину від автозлодій.

І ось на заводі «Київприлад» налагоджено виробництво «БЕС-1». Розшифровується ця назва так: безконтактна електронна система запалювання. Коштує відносно недорого — якихось там п'ятдесят карбованців. І хоч ввімкнути при допомозі цього приладу систему запалювання так само важко, як примусити машину їхати без бензину, деякі автолюбители усе ж таки купують його. «Зрештою, якщо я при цьому «БЕС-1» не можу ввімкнути запалювання, то і злодій, певно, не зможе», — міркують вони. Ціком логічне припущення!

тобто — новинка, що народилася на Львівському мотозаводі, вимагає ще більшої обережності при експлуатації. По-перше, не повертається руль. По-друге, шини натягнуті так погано, що злітають, як велетенські капці з дитячих ніжок. По-третє, каретка відпадає, по-четверте, гальма зовсім не спрацьовують, гайки не тримаються, різьба в багатьох місцях відсутня... Власник цього велосипеда — житель села Михайлополь Одеської області П. Парашук — нараховував аж десять різних дефектів у щойно придбаній за 80 карбованців велосипеді...

Отож зрозуміле хвилювання велосипедистів, яким доведеться змагатися на цих горе-машинах. Ось вони рішуче підходять до велосипедів, сідають на них і думать, незважаючи на те, що велосипеди розпадаються на ходу. Скільки вони зможуть протягти? Сто метрів? Двісті? Це залежатиме від їхньої майстерності та мужності, ну і, звичайно, трохи від спортивного щастя...

ПАМАТИ ТРАДИЦІЇ

Чи немає серед ваших знайомих людини, яка б з гордістю казала, приміром, демонструючи своє пальто: «Двадцять чотири роки ношу, і бачиш — як новеньке»? Уявляєте, що сталося б з нашою легкою промисловістю, якби у таких от акуратистів з'явилося багато послідовників? От узяти, скажімо, харківську фабрику «Динамо». Якби всі споживачі по багато років носили її продукцію, довелось би просто згортати виробництво. Тому-то і вирішили тут випускати

ФУТБОЛКИ-ОДНОДЕНКИ

Вигляд вони мають цілком пристойний. А от фарба на них така, що варто в ній потрапити під дощ чи спітніти, як футболка линяє. Ну, а про те, щоб її попрали, мови бути не може. Тому, хоч-не-хоч, а доводиться одразу кілька таких футболок купувати, незважаючи на те, що ціна кожної досить солідна — 15 карбованців.

А що вже казати про таку річ, як светр. Є такі бережливі люди, що самі все життя один светр проносять, та й ще дітям залишають. Довелось працівникам черкаської фабрики імені 60-річчя Радянської України розпочати виробництво светрів, які служать споживачеві

ДО ПЕРШОГО ПРАННЯ

Звичайно, його можна не прати зовсім. Принаймні, обмежуватися хімічною. Але для цього споживача треба було б попередити в етикетці чи на маркіровці. Та оскільки ніяких застережень споживач не знаходить, він без зайвих вагань вирішує його попрали. І, звичайно ж, дуже дивується, коли светр при цьому розповзається під руками...

А чи не доводилося вам чути від дідів та й від батьків про вічні чоботи, котрі переходили у спадок від діда батькові, від батька синові, той їх згодом видавав молодшому братові і т. д. Не приведи господи, подібна традиція відновилася б, і погорів би тоді, скажімо, Дніпродзержинський міськпромкомбінат, який виготовляє зимові черевики і продає їх по ціні 60 крб. за пару. А так він процвітає, і його продукція, хоч і невеликою, а популярністю користується.

СЕКРЕТ ПОПУЛЯРНOSTІ

дуже простий. Річ у тім, що хоч як акуратно не носили б споживачі ті черевики, все одно більше місяця-двох вони їх проносити не зможуть. Або підшва трісне, або шкіра репне, або хутро вилізе. А буває, що і кілька кроків не ступить щасливий власник обнов, як каблук відлітає. Доводиться бідолазі знову чимчикувати до магазину і купувати нове взуття.

ПАРНА — ВДОМА

— А я оце в парній побував, — каже нам приятель, і нас завидки беруть. Треба і собі піти якось до парної, твердо вирішуємо ми, та за браком вільного часу, як правило, задовольняємося звичайним гігієнічним душем. А тим часом парну дуже легко зробити вдома і паритися, скільки душі загодно. Варто лише придбати скороварку Красилівського заводу металовиробів, що на Хмельниччині.

В інструкції, котра додається до цього виробу, пишеться, що «у скороварці можна тушити і варити різні страви при підвищеному тиску пари, що значно прискорює процес приготування і поліпшує смакові якості страв. Різноманітні м'ясні й овочеві страви, приготовлені в скороварці, відзначаються високими смаковими якостями, ароматом і привабливим зовнішнім виглядом».

Так от, члени виставкому, використавши не один десяток кілограмів м'яса та овочів, так і не змогли переконатися в тому, що страви, приготовлені у скороварці, бодай чимось відрізняються від тушених і варених у звичайній каструлі. Та й виграшу у часі щось не помітили. Зате беремося з усією відповідальністю стверджувати, що пари з тієї скороварки виривається стільки, що ваша звичайна кухня може цілком правити за парну.

МАЙСТЕРНІСТЬ ПЛЮС МУЖНІСТЬ

(Репортаж з велотреку)

Велосипедисти, котрим випало виборювати першість на нашому велотреці, своєю екіпіровкою нагадують воротарів хокейних команд. На головах — каски, на ногах — товсті гетри, а на тіло, щоб ніяке падіння не могло зашкодити здоров'ю гонщиків, — натягнуто стільки одягу!.. А що падати їм доведеться — ні в кого сумнівів немає. Адже машини надіслані на виставку невдахами-покупцями. Скажімо, оцей велосипед «Україна» харківського виробництва пройшов лише двадцять метрів. Не встиг власник його Н. Лебединець з Кіровоградщини, заплативши 78 крб. і 50 копійок, вивести свою двоколісну мрію на вулицю, як тут же розпалася рама і впали на землю педали.

Друга веломашина «Еврика-2» з індексом «Н»,

— Чому у вас нема в продажу ні лопат, ні сапок, ані кіс?
— А ви ось цю книжечку купіть, та й будете самі усе робити!..

Мал. О. МОНАСТІРСЬКОГО

— А он того, у капелюсі, постарайся не обважити. Він знову зі своїми вагами приперся!..

НЕ ЕКРАНОМ ЄДИНИМ

Будемо відвертими: усі ми якоюсь мірою стаємо потроху рабами телевізора. Цілий вечір просиджуємо перед ним у кріслі, а потім бідаємося, що не було коли дочитати цікаву книгу, написати листа старій тітці або ж заглянути у щоденник сина чи дочки. А ось житель Козятинського району на Вінниччині М. Марчук радісно перераховує у листі до виставкому велетенську

кількість справ, які він встиг зробити за той час, що його кольоровий телевізор «Славутич-202» не працював. А не працював він з двох років — півтора. Так от, за цей час М. Марчук встиг, крім інших невідкладних справ, вісімнадцять разів відвідати телеательє, написати багато листів — з них три чверті до телезаводу з теплими словами подяки.